

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
29 серпня 2025 року,
протокол № 1.

Ректор університету, голова вченої
ради,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

29 серпня 2025 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ФІНАНСОВИЙ РИНОК»
для підготовки на другому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
із спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування

Кваліфікація: бакалавр фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку

РОЗРОБНИКИ:

Професорка кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, докторка економічних наук, професорка
26 серпня 2025 року

Юлія АЛЕСКЕРОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
26 серпня 2025 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних наук, доцентка
26 серпня 2025 року

Алла КРУШИНСЬКА

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка
27 серпня 2025 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
27 серпня 2025 року, протокол № 1.

Голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
27 серпня 2025 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 3
3. Програма навчальної дисципліни	– 4
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 7
4.1. Аудиторні заняття	– 7
4.2. Самостійна робота студентів	– 7
5. Методи навчання та контролю	– 8
6. Схема нарахування балів	– 8
7. Рекомендовані джерел	– 9
7.1. Основні джерела	– 9
7.2. Допоміжні джерела	– 10
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 12

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
3. Назва спеціалізації	– бакалавр фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
4. Назва дисципліни	– Фінансовий ринок
5. Тип дисципліни	– Обов'язкова
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 4,0/120
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– Фінанси; Фінанси країн ЄС.
2) супутні дисципліни	– -
3) наступні дисципліни	– Банківська система; Страхування; Фондовий ринок
14. Мова вивчення дисципліни	– Українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності
	ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 05. Навички використання інформаційних систем і комунікаційних технологій.
	ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
	ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

	<p>ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> <p>СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.</p> <p>СК 02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові, фондові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПР 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПР 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p> <p>ПР 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Фінансовий ринок: суть, функції та роль в економіці.

Фінансовий ринок як складова економічної системи держави, його сутність, економічний зміст та значення в умовах ринкової економіки, історичні передумови виникнення та етапи розвитку фінансового ринку. Предмет, мета та завдання дисципліни «Фінансовий ринок», її місце в системі економічних наук, взаємозв'язок з фінансами,

банківською справою, інвестиційною діяльністю та макроекономікою. Суб'єкти фінансового ринку, їх характеристика та роль у функціонуванні фінансової системи, інтереси та взаємодія держави, фінансових посередників, підприємств, домогосподарств, інституційних та індивідуальних інвесторів. Об'єкти фінансового ринку, види фінансових інструментів та активів, особливості їх обігу та використання у процесі перерозподілу фінансових ресурсів. Економічна природа цінних паперів, їх сутність, функції та значення у формуванні інвестиційних ресурсів, роль у розвитку підприємств і держави. Правова природа цінних паперів, нормативно-правове забезпечення їх випуску та обігу, права й обов'язки емітентів, інвесторів і посередників. Рух фінансових потоків в економіці, напрями мобілізації, розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів між секторами економіки, вплив фінансового ринку на ефективність цього процесу. Функції фінансового ринку, їх зміст і значення, акумуляція заощаджень, трансформація капіталу, забезпечення ліквідності, формування ринкових цін та зниження фінансових ризиків. Роль фінансового ринку в забезпеченні економічного зростання, інвестиційної активності, фінансової стабільності та інтеграції національної економіки у світовий фінансовий простір. Класифікація фінансових ринків за видами фінансових інструментів, строками обігу, рівнем організованості, територіальною ознакою та ступенем державного втручання. Структура фінансового ринку, характеристика грошового ринку, ринку капіталів, фондового, валютного та страхового ринків. Інфраструктура фінансового ринку, її елементи та функції, роль банків, бірж, депозитаріїв, клірингових установ, рейтингових агентств та інформаційних систем. Сучасні тенденції розвитку фінансового ринку, цифровізація фінансових послуг, фінансові інновації та глобалізаційні процеси. Фінансові ризики на фінансовому ринку та механізми їх мінімізації, значення фінансового моніторингу та контролю.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку.

Сутність регулювання фінансового ринку як складової економічної політики держави, його значення для забезпечення стабільності фінансової системи та захисту учасників ринку. Принципи регулювання фінансового ринку, зокрема законність, прозорість, системність, ефективність, відповідальність та орієнтація на зниження фінансових ризиків. Напрями регулювання фінансового ринку, включаючи регулювання банківського сектору, небанківських фінансових установ, фондового, валютного та страхового ринків. Рівні регулювання фінансового ринку: національний, регіональний та міжнародний рівні, їх взаємозв'язок та роль у забезпеченні фінансової стабільності. Форми регулювання фінансового ринку, адміністративне та економічне регулювання, прямі та непрямі методи впливу на діяльність фінансових інститутів. Державне регулювання фінансового ринку України, його сутність, правові та організаційні засади функціонування, роль державних органів у формуванні та реалізації регуляторної політики. Сфери державного регулювання фінансового ринку України, особливості регулювання банківської діяльності, небанківських фінансових установ, ринку цінних паперів та страхового ринку. Важелі державного регулювання фінансового ринку, використання монетарних, фіскальних, правових та інституційних інструментів впливу. Регулювання фінансово-кредитних відносин в аграрному секторі економіки, специфіка кредитування сільськогосподарських підприємств, державна підтримка та роль спеціалізованих фінансових інститутів. Внутрішнє регулювання фінансового ринку, роль внутрішніх правил, стандартів та процедур фінансових установ у забезпеченні фінансової дисципліни та управлінні ризиками. Фінансовий нагляд та контроль як складові регулювання фінансового ринку, їх значення для запобігання кризовим явищам і фінансовим зловживанням. Міжнародні норми банківського регулювання та нагляду, діяльність Базельського комітету з банківського нагляду, сутність та значення стандартів Базель I, Базель II, Базель III. Гармонізація національного фінансового регулювання з міжнародними стандартами, її вплив на інтеграцію фінансових ринків. Регулювання фінансового ринку в

європейських країнах, особливості наднаціонального регулювання в межах Європейського Союзу, роль Європейського центрального банку та європейських регуляторів. Регулювання фінансового ринку в країнах Африки, специфіка фінансових систем, рівень державного втручання та проблеми розвитку фінансової інфраструктури. Регулювання фінансового ринку в країнах Азії, особливості моделей фінансового регулювання, поєднання державного контролю та ринкових механізмів. Порівняльна характеристика моделей регулювання фінансового ринку в різних регіонах світу та можливості використання міжнародного досвіду в Україні. Сучасні виклики регулювання фінансового ринку в умовах глобалізації, цифровізації та розвитку фінансових технологій.

Тема 3. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці. Фінансові посередники.

Ринок фінансових послуг як складова фінансового ринку, його сутність, економічне призначення та роль у забезпеченні безперервного руху фінансових ресурсів в економіці. Місце ринку фінансових послуг у фінансовій системі держави, його взаємозв'язок з грошовим, кредитним, фондовим та страховим ринками. Фінансові послуги як об'єкт купівлі-продажу, їх види, особливості надання та споживання, значення для розвитку підприємництва і домогосподарств. Сутність і призначення фінансових посередників, причини виникнення посередництва на фінансовому ринку, їх роль у зменшенні трансакційних витрат і фінансових ризиків. Функції фінансових посередників, зокрема акумулювання тимчасово вільних коштів, трансформація строків і ризиків, забезпечення ліквідності та інформаційне обслуговування учасників ринку. Поняття інфраструктури фінансового ринку, її економічне значення та складові елементи, роль інфраструктури у забезпеченні ефективного функціонування фінансового ринку. Фінансові інститути як посередники між суб'єктами фінансового ринку, їх класифікація та характеристика основних груп. Банківська система як ключова ланка ринку фінансових послуг, її структура, рівні та основні функції. Суб'єкти банківської системи, центральний банк, комерційні банки та їх роль у наданні фінансових послуг. Небанківські фінансово-кредитні інститути, їх місце на ринку фінансових послуг та відмінності від банківських установ. Факторингові компанії, їх сутність, функції та значення у фінансуванні оборотного капіталу підприємств. Кредитні спілки як форма кооперативного кредитування, їх економічна природа, принципи діяльності та соціальна роль. Каси взаємодопомоги, особливості їх функціонування та значення для фінансової підтримки населення. Контрактні фінансові інститути, їх сутність та види, роль у довгостроковому інвестуванні та нагромадженні капіталу. Страхові компанії як фінансові посередники, їх функції, види страхових послуг та роль у перерозподілі фінансових ризиків. Благодійні організації як специфічні учасники ринку фінансових послуг, джерела формування коштів та напрями їх використання. Посередники депозитарно-клірингової системи, їх призначення, функції та значення для обігу цінних паперів. Взаємодія фінансових посередників між собою та з іншими суб'єктами фінансового ринку. Роль фінансових посередників у забезпеченні фінансової стабільності та економічного зростання. Сучасні тенденції розвитку ринку фінансових послуг, цифровізація, фінансові технології та посилення конкуренції між фінансовими інститутами.

Тема 4. Грошовий ринок. Валютний ринок.

Особливості функціонування грошового ринку в умовах воєнного стану, вплив військових дій на ліквідність банківської системи та стабільність грошового обігу. Роль центрального банку в умовах війни, інструменти монетарної політики для підтримання фінансової стабільності та контролю інфляційних процесів. Зміни в інституційній моделі та структурі грошового ринку під впливом воєнних ризиків та надзвичайних економічних умов. Попит на гроші в умовах війни, фактори зростання або скорочення грошових заощаджень населення та бізнесу. Пропозиція грошей у період воєнного стану, особливості емісійної політики та її вплив на економіку. Рівновага на грошовому ринку в кризових

умовах, зміна механізму формування процентної ставки. Процентна політика держави в умовах війни та її вплив на кредитування економіки. Валютний ринок в умовах війни, особливості його функціонування, підвищення валютних ризиків та волатильності валютного курсу. Валютні обмеження та регуляторні заходи держави в умовах воєнного стану, їх вплив на учасників валютного ринку. Фіксований та керовано-плаваючий валютний курс в умовах війни, переваги та ризики застосування. Діяльність підприємців на валютному ринку в умовах війни, проблеми здійснення зовнішньоекономічних операцій. Інвестори на валютному ринку в період воєнного стану, зміна інвестиційних стратегій та рівня довіри. Спекулятивні операції на валютному ринку в умовах війни та заходи щодо їх обмеження. Роль хеджування валютних ризиків у період воєнної нестабільності. Функціонування спот-ринку та строкового валютного ринку в умовах воєнного стану. Особливості використання форвардних, ф'ючерсних та опціонних валютних контрактів у період війни. Своп та арбітражні операції на валютному ринку в умовах обмеженої конвертованості валюти. Ринок конверсійних валютних операцій в умовах війни, обмеження та особливості здійснення операцій. Ринок депозитно-кредитних валютних операцій в період воєнного стану, роль банків у підтримці зовнішньоекономічних розрахунків. Валютні розрахунки аграрних підприємств в умовах війни, проблеми експорту, логістики та валютної виручки. Вплив міжнародної фінансової допомоги на грошовий та валютний ринки в умовах війни. Стійкість грошового та валютного ринків як фактор економічної безпеки держави в умовах воєнних дій.

Тема 5. Фондовий ринок.

Фондовий ринок як складова фінансової системи держави, його сутність, економічне призначення та роль у перерозподілі інвестиційних ресурсів. Місце фондового ринку у фінансовій системі, його взаємозв'язок з грошовим ринком, ринком капіталів та іншими сегментами фінансового ринку. Принципи функціонування фондового ринку, зокрема прозорість, ліквідність, конкурентність, ефективність, рівний доступ учасників та захист прав інвесторів. Фондовий ринок в умовах ринкової економіки, його вплив на економічне зростання та розвиток підприємництва. Критерії класифікації фондового ринку за рівнем організованості, територіальною ознакою, видами фінансових інструментів та стадіями обігу цінних паперів. Первинний ринок цінних паперів, його сутність, функції та роль у залученні фінансових ресурсів емітентами. Вторинний ринок цінних паперів, його призначення, механізм функціонування та значення для забезпечення ліквідності інвестицій. Цінні папери як основний інструмент фондового ринку, їх економічна та правова природа. Функції цінних паперів у фінансовій системі, мобілізація капіталу, перерозподіл доходів та управління ризиками. Акції як інструмент фондового ринку, їх сутність, види, права акціонерів та роль у формуванні власного капіталу підприємств. Облігації як боргові цінні папери, їх характеристика, види та значення для фінансування держави і бізнесу. Інші фінансові інструменти фондового ринку, їх особливості та сфера застосування. Фондові операції, їх види та економічний зміст, операції купівлі-продажу, розміщення та обігу цінних паперів. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами, її сутність, види та правове регулювання. Професійні учасники фондового ринку, брокери, дилери, андеррайтери, депозитарні та клірингові установи, їх функції та відповідальність. Організатори торгівлі на фондовому ринку, фондові біржі та торговельно-інформаційні системи. Технічний аналіз фондового ринку, його сутність, основні методи та показники. Фундаментальний аналіз фондового ринку, його зміст, інформаційна база та значення для інвестиційних рішень. Ризики на фондовому ринку та методи їх оцінки й мінімізації. Роль фондового ринку у формуванні інвестиційного клімату країни. Сучасні тенденції розвитку фондового ринку в умовах глобалізації та цифровізації фінансових процесів. Особливості функціонування фондового ринку в умовах економічної нестабільності та кризових явищ.

Тема 6. Цінні папери як головний інструмент фінансового ринку.

Сутність цінних паперів як економічної та фінансової категорії, їх місце і роль у фінансовому ринку та фінансовій системі держави. Цінні папери як форма мобілізації та перерозподілу фінансових ресурсів між суб'єктами економіки. Функції цінних паперів у фінансовій системі, інвестиційна, розподільча, платіжна, інформаційна та контрольна функції. Поняття активу та його економічний зміст. Матеріальні активи та їх відмінності від фінансових активів. Фінансові активи як об'єкти фінансового ринку, їх класифікація та значення. Боргові фінансові активи, їх характеристика та роль у фінансуванні економіки. Пайові фінансові активи, їх економічна природа та участь у формуванні власного капіталу. Акція як пайовий цінний папір, її сутність, економічне призначення та місце на фондовому ринку. Характеристика акцій, їх види та особливості обігу. Механізм функціонування акцій на первинному та вторинному ринках. Права та обов'язки власників акцій, дивідендна політика та курсовий дохід. Опціони як похідні фінансові інструменти, їх сутність, види та роль на фінансовому ринку. Облігація як борговий цінний папір, її поняття, економічний зміст та відмінності від акцій. Види облігацій за емітентами, строками обігу, формою випуску та способом отримання доходу. Механізм застосування облігацій у фінансовій практиці. Корпоративне фінансування за допомогою облігацій, переваги та ризики для емітентів і інвесторів. Ринок облігацій, його структура та роль у фінансовій системі. Оцінка облігацій, її значення для інвестиційних рішень. Доходність облігацій та методи її вимірювання. Фактори, що впливають на доходність облігацій, процентні ставки, строк обігу, кредитний ризик та інфляційні очікування. Ф'ючерси як строкові фінансові інструменти, їх сутність та механізм функціонування. Форвардні контракти, їх особливості та відмінності від ф'ючерсів. Свопи як фінансові інструменти управління ризиками, їх види та сфера застосування. Гібридні фінансові інструменти, їх поєднання боргових і пайових ознак. Вексель як борговий цінний папір, його сутність, види та використання у фінансово-кредитних відносинах. Чек як платіжний інструмент, його економічне призначення та роль у грошовому обігу. Банківський акцепт, його сутність та значення у міжнародних і внутрішніх розрахунках. Ринок акцій в Україні, основні тенденції розвитку, сучасний стан та проблеми функціонування. Фактори, що стримують розвиток ринку акцій в Україні, та перспективи його вдосконалення. Цінні папери у сфері фінансово-кредитних відносин аграрного сектору економіки, їх роль у залученні інвестицій та кредитних ресурсів. Особливості використання акцій, облігацій та інших фінансових інструментів в аграрному секторі.

Тема 7. Фондова біржа та біржові операції.

Сутність фондової біржі як організованого сегмента фондового ринку, її місце та роль у фінансовій системі держави. Фондова біржа як інституційна форма організації торгівлі цінними паперами, її економічне призначення та значення для залучення інвестицій. Види фондових бірж, їх класифікація за формою власності, рівнем організації та масштабами діяльності. Функції фондової біржі, забезпечення концентрації попиту і пропозиції, формування ринкових цін, підвищення ліквідності та прозорості фондового ринку. Правила фондової біржі, їх зміст, значення та роль у забезпеченні впорядкованої біржової торгівлі. Основи організації біржової торгівлі в країнах з розвинутими ринковими відносинами, міжнародний досвід функціонування фондових бірж. Моделі біржової торгівлі у світовій практиці та їх порівняльна характеристика. Роль сучасних інформаційних технологій у розвитку біржової торгівлі. Біржовий ринок України, етапи його становлення та розвитку. Сучасний стан фондових бірж України, основні проблеми та перспективи розвитку. Вплив економічної нестабільності та кризових явищ на функціонування біржового ринку України. Позабіржовий ринок цінних паперів, його сутність, особливості функціонування та взаємозв'язок з біржовим ринком. Роль позабіржового ринку у забезпеченні обігу фінансових інструментів. Біржові операції, їх економічний зміст та види. Біржова угода, її сутність, умови укладання та виконання. Поняття біржового ринку та його відмінності від позабіржового. Лістинг цінних паперів,

його сутність, вимоги та значення для емітентів і інвесторів. Котирування цінних паперів, механізм формування біржових цін. Лот як стандартна одиниця біржової торгівлі, його роль у здійсненні операцій. Маркет-мейкер, його функції та значення для підтримання ліквідності ринку. Фондові індекси, їх поняття та економічний зміст. Характеристика фондових індексів, методи їх розрахунку. Види фондових індексів та їх використання для оцінки стану фондового ринку. Біржові фондові індекси як індикатори динаміки ринку цінних паперів. Рейтинг фондового ринку, його сутність та значення для інвесторів. Рейтинги фінансових активів, їх види та роль у прийнятті інвестиційних рішень. Взаємозв'язок біржових індексів і рейтингів з інвестиційною привабливістю ринку. Роль фондової біржі та біржових операцій у розвитку національної економіки та інтеграції у світовий фінансовий простір.

Тема 8. Інфраструктура та державне регулювання фінансового ринку.

Історія розвитку інфраструктури фінансового ринку України, основні етапи її формування та трансформації в умовах ринкової економіки. Передумови становлення інфраструктури фінансового ринку в Україні та вплив економічних реформ на її розвиток. Поняття інфраструктури фінансового ринку, її економічний зміст та значення для ефективного функціонування фінансової системи. Склад інфраструктури фінансового ринку, характеристика основних елементів та їх взаємозв'язок. Суб'єкти інфраструктури фінансового ринку, їх класифікація та роль у забезпеченні фінансових операцій. Функції та операції суб'єктів інфраструктури фінансового ринку, забезпечення обігу фінансових інструментів, розрахунків і зберігання активів. Банки як ключові елементи інфраструктури фінансового ринку, їх роль у здійсненні фінансових послуг. Фондові біржі та торговельні системи як складові інфраструктури фінансового ринку. Депозитарні та клірингові установи, їх призначення та значення для надійності фінансових операцій. Розрахунково-клірингові центри, їх функції та роль у мінімізації фінансових ризиків. Рейтингові агентства та інформаційні системи, їх вплив на прозорість фінансового ринку. Державне регулювання фінансового ринку України, його сутність, правові та організаційні засади. Органи державного регулювання фінансового ринку, їх повноваження та функції. Сутність регулювання фінансового ринку, його основні принципи, зокрема законність, прозорість, стабільність та захист прав учасників. Напрями державного регулювання фінансового ринку, регулювання банківського сектору, небанківських фінансових установ та ринку цінних паперів. Рівні регулювання фінансового ринку, національний, регіональний та міжнародний рівні. Форми регулювання фінансового ринку, адміністративні та економічні методи впливу. Внутрішнє регулювання фінансового ринку, його зміст та роль у забезпеченні фінансової дисципліни. Саморегулювання фінансового ринку та діяльність саморегулювних організацій. Взаємодія державного та внутрішнього регулювання фінансового ринку. Роль інфраструктури та державного регулювання у забезпеченні стабільності та розвитку фінансового ринку України. Сучасні виклики розвитку інфраструктури фінансового ринку в умовах глобалізації, цифровізації та економічної нестабільності.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

4.2. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів зазначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських заняттях відбувається:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- тренінги спрямовані на розвиток здатності генерування нових ідей;
- вирішення тестових завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
2. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot) опитування на семінарських заняттях;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку, за умови якщо здобувач освіти за поточний контроль накопичив менше 36 балів, або бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий, який обчислюється за формулою:

$$\sum c = \text{Бпк} * 100 / 60, \text{ де:}$$

$\sum c$ – загальна кількість балів;

Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль.

Структура залікового білету включає 40 тестових завдань різної складності.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

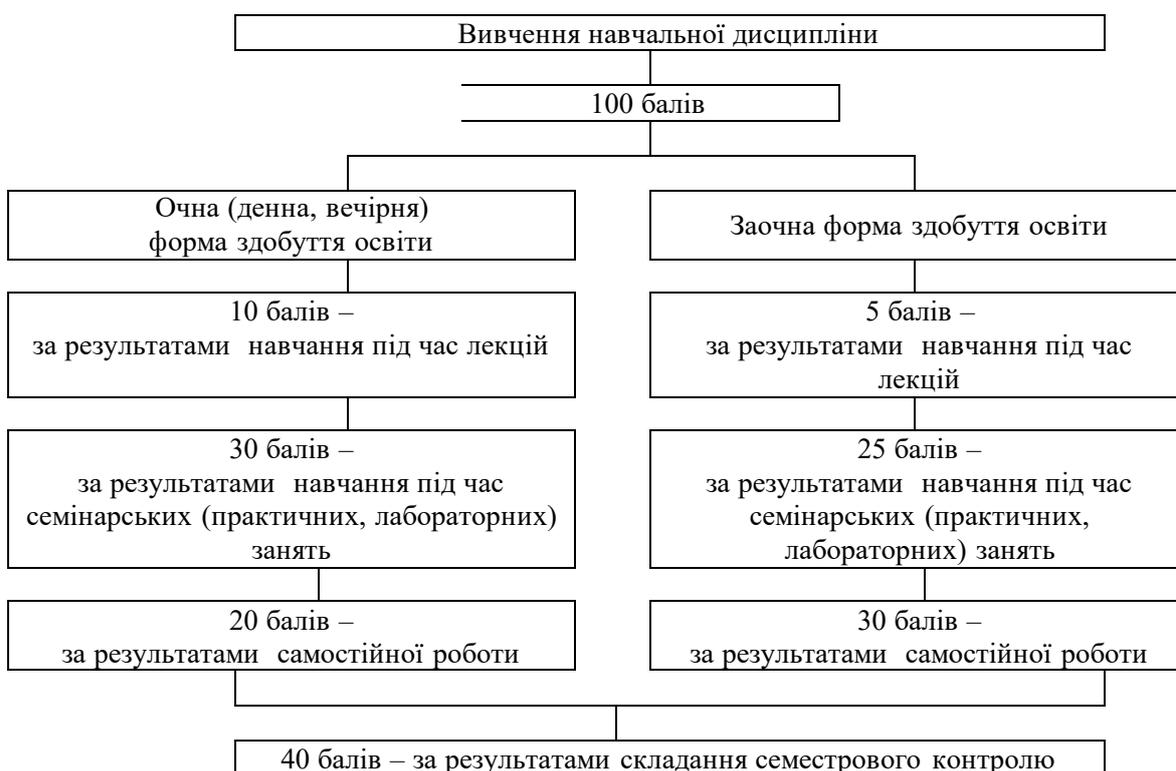

Рисунок 1. – Схема нарахування балів

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Алескерова Ю.В. Фінансовий ринок. Підручник. Хмельницький. 2019. 384с.
2. Алескерова Ю. В., Салькова І. Ю., Федоришина Л. І. Страхувальний менеджмент. підручник. Вінниця : ВНАУ, 2019. 295 с.
3. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М.. Страхувальний менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с.
4. Білик О. І, Савчин О.І. Страхувальний менеджмент: навч. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2019. 304 с.
5. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2021. 106 с.
6. Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Паєнтко Т. В. Фінансове посередництво: навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 238 с.
7. Мельник Т.А. Сибірцев В.В. Страхування: навч. Посібник. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
8. Плиса В.Й. Страхування: підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ: Каравела, 2019. 512 с.
9. Трусова Н.В. Фінансовий ринок: навч. посіб. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.
10. Федішин М.П., Попова Л.В., Кучерівська С.С. Фінанси страхових організацій: у схемах і таблицях: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2023, 228 с.
11. Ваніна Н.М. Ринок цінних паперів. Практикум.:навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2025. 144 с.
12. Горбач Л.М. Страхування: підручник. Київ: Кондор, 2025. 544 с.
13. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія. Кер.авт. колективу д.е.н., проф. Козьменко О.В. Суми: Університетська книга. 2025. 317 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Aleskerova Y., Dymchuk A., Kartushova A. Activities of insurance companies in wartime. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип.88. С.7-11. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.88-1>.
2. Aleskerova Y., Nykytiuk O., Matviichuk D. Financial and marketing aspects of the insurance market of Ukraine during the period of martial law. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 80. С. 74-78. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure80-13>
3. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the financial market of Ukraine during a period of instability. *Інфраструктура ринку*. 2025. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure84-18>.
4. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis and efficiency of modern payment systems and directions for improvement of payment systems in the financial market of Ukraine. *Причорноморські економічні студії*. 2025. Вип. 94. С. 89-96. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.94-13>.
5. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the development of health insurance in Ukraine: current challenges. *Інфраструктура ринку*. 2025. Вип.86. С.58-63. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure86-10>.

6. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the agricultural insurance market in Ukraine during wartime. Причорноморські економічні студії. 2025. Вип. 95. С.109-115. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.95-15>.
7. Martseniuk O.V. Insurance medicine and medical insurance in the system of social protection of the population. In: *Financial mechanism in the system of economic vectors of development of Ukraine* : Scientific monograph. Riga. Latvia : Baltija Publishing. 2023. P. 169-191. ISBN: 978-9934-26-291-3 DOI: <https://10.30525/978-9934-26-291-3>.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України. URL: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/>
3. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/login>
5. Євростат. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
7. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
8. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
9. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>
10. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> .
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>
12. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
13. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
14. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/>
15. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). URL: <https://data.oecd.org/>.
16. Офіс Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
17. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
18. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: [http://](http://uainsur.com)
19. uainsur.com
20. Онлайн-журнал Ліги страхових організацій України «Форіншурер». URL: <https://forinsurer.com>
21. Хмельницька міська рада. URL: <http://www.khmelnysky.com/>
22. Хмельницька обласна державна адміністрація. URL: <http://www.adm.km.ua/>
23. Хмельницька обласна рада. URL: <http://km-oblrada.gov.ua/>
24. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://www.ounb.km.ua/>
25. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. URL: <http://www.univer.km.ua/>

ОНОВЛЕНО:

Доцент кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та фондового ринку
кандидат економічних наук
18 грудня 2025 року

_____ Юлія АЛЕСКЕРОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри фінансів,
банківської справи, страхування
та фондового ринку
18 грудня 2025 року, протокол № ____.

Завідувачка кафедри, кандидатка
економічних наук, доцентка
18 грудня 2025 року

_____ Алла КРУШИНСЬКА

Обліковий обсяг оновлення 0,1 ум.др.арк.